

Seat No. : _____

MD-148

March-2019

B.A., Sem.-V

CC-303 : Psychology (Environmental Psychology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) પર્યાવરણ શબ્દનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી તેનું સ્વરૂપ અને લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. 14

અથવા

પર્યાવરણ મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા સમજાવી માનવ જીવન અને પર્યાવરણીય સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો.

- (B) નીચેના વાક્યોમાં ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ચાર) 4

- (1) પર્યાવરણ મનોવિજ્ઞાનને _____ તરીકે ઓળખવામાં આવતું.
(જનવસ્તી મનોવિજ્ઞાન, જીવન ફલક મનોવિજ્ઞાન)
- (2) પર્યાવરણ સંશોધન અંગે 1960માં _____ નામની સંસ્થા બહુ સક્રિય બની.
(IAPS, EDRA)
- (3) પર્યાવરણ મનોવિજ્ઞાનના _____ ધ્યેયો છે. (ત્રણ, પાંચ)
- (4) પર્યાવરણથી ઉપજતા મનોભાર અંગે _____ સર્વ પ્રથમ અભ્યાસ કર્યો.
(વેબર અને ફેકનર, વોટસન)
- (5) _____ સમસ્યા એ કુદરતી સમસ્યા છે. (પ્રદૂષણ, ભૂકંપ)

2. (A) પર્યાવરણ મનોવિજ્ઞાનમાં ઉપયોગમાં લેવાતી પ્રગલ્ભ અને અપ્રગલ્ભ પદ્ધતિઓ વિશે ચર્ચા કરો. 14

અથવા

પર્યાવરણ મનોવિજ્ઞાનમાં નિરીક્ષણ પદ્ધતિ અને નોંધ દસ્તાવેજોનું વિશ્લેષણ પદ્ધતિનું મહત્વ સમજાવો.

- (B) નીચેના વાક્યોમાં ખાલી જગ્યા પૂરો : 4

- (1) _____ પદ્ધતિમાં માહિતી આપનાર ઉત્તરદાતાને ખબર હોતી નથી કે તેના પ્રતિભાવો નોંધવામાં આવી રહ્યા છે.
(પ્રગલ્ભ, અપ્રગલ્ભ)
- (2) પર્યાવરણ મનોવિજ્ઞાનમાં _____ પદ્ધતિ ઓછી વપરાય છે.
(પ્રાયોગિક અને કિસ્સા અભ્યાસ)
- (3) પર્યાવરણ મનોવિજ્ઞાન માત્ર સૈદ્ધાંતિક વિજ્ઞાન નથી પણ _____ વિજ્ઞાન પણ છે.
(શરીરલક્ષી, સામાજિક)
- (4) 1916માં અમેરિકામાં _____ ના પ્રવર્તવિલ વર્તનવાદે વર્તનના પર્યાવરણને ખૂબ મહત્વ આપ્યું હતું.
(વોટસન, સ્કીનર)

3. (A) મનોભારકોનો સામનો કરવાના લાભા-લાભ વર્ણવી મનોભારકો સાથે સુમેળ સાધવાની મર્યાદાઓ વર્ણવો. 14

અથવા

પર્યાવરણની અસરોની વિગતે વર્ણવો.

- (B) નીચેના વાક્યોમાં ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ત્રણ) 3

- (1) _____ ના મત પ્રમાણે પર્યાવરણના ત્રણ પરિમાણો જોવા મળે છે.
(મેહરાબિયન અને રસેલ, મેહરાબિયન અને હોલ)
- (2) મનોભારકોને અંગ્રેજીમાં _____ કહે છે. (સ્ટ્રેસ, સ્ટ્રેસર)
- (3) મોટાભાગના _____ વ્યક્તિના મનમાં આણગમો ઉપજાવે છે. (સ્ટ્રેસ, સ્ટ્રેસર)
- (4) _____ અંગેના સંશોધનની શરૂઆત 18મી સદીમાં થઈ ચૂકી હતી. (પર્યાવરણ, મન)

4. (A) પર્યાવરણીય પ્રદૂષકો એટલે શું ? પર્યાવરણીય પ્રદૂષણ વધવાના કારણો વર્ણવો. 14

અથવા

પર્યાવરણના પ્રદૂષણનું નિયંત્રણ કેવી રીતે કરશો ? ચર્ચા કરો.

- (B) નીચેના વાક્યોમાં ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ત્રણ) 3

- (1) _____ એ ઊંચા ઉષ્ણતામાનને લીધે ખૂન અને બળાત્કાર જેવા ગુનાઓ વધારા વિષે સંશોધન કર્યા. (એન્ડરસન, ગ્રીફથ)
- (2) _____ માનવે સર્જેલા પ્રદૂષણ છે. (કચરો, વરસાદ)
- (3) તીવ્ર ઉદીપક સાથે _____ કક્ષાના અનુકૂલનની જરૂર હોય છે. (ઊંચી, નીચી)
- (4) ઔદ્યોગિક પ્રદૂષણ એ _____ પ્રદૂષણ છે. (માનવ સર્જીત, કુદરત સર્જીત)

Seat No. : _____

MD-148

March-2019

B.A., Sem.-V

CC-303 : Psychology (Environmental Psychology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Clarify the concept of environment and explain the nature and characteristic of environment. 14

OR

Explain the definition of environmental psychology and explain the human life and environmental problems.

- (B) Filling the blank by choosing the correct alternative : (any **four**) 4

- (1) Environmental psychology was known as _____.
(Population psychology, Development psychology)
- (2) _____ organization regarding environmental research became Active in 1960. (IAPS, EDRA)
- (3) There are _____ goals in environmental psychology. (three, five)
- (4) _____ were the first to conduct studies regarding environmental stress.
(Weber and Fechner, Whatson)
- (5) _____ problem is a natural problem. (Pollution, Earthquake)

2. (A) Discuss the obtrusive and unobtrusive methods used in environment psychology. 14

OR

Discuss the importance of observation method and records and document method in environmental psychology.

- (B) Fill in the blank by choosing the correct alternative : 4

- (1) _____ method respondents are unaware that their responses are noted as a part of research. (obtrusive and unobtrusive methods)
- (2) In the environmental psychology _____ method is less used.
(experimental and case studies)
- (3) Environmental psychology is not only the theoretical science but also _____ science. (physiological, social)
- (4) In 1916 America _____ behaviourism gave importance to the environment in behaviour. (Watson's, Skinner's)

3. (A) Describe the merit and demerit of handling stressor and explain the limits of coping activities. 14

OR

Explain the effects of environment.

- (B) Filling the blank by choosing the correct alternative : (any **three**) 3

- (1) According to _____, there are three dimensions in the field of environment. (Mehrabian and Russel, Mehrabian and Hall)
- (2) 'Manobhararako' mean _____ in English. (Stress, Stressors)
- (3) Most of the _____ people make dislike in people's mind. (Stress, Stressors)
- (4) The research of the _____ began in the 18th century. (environment, mind)

4. (A) What is environmental pollutant ? Discuss in detail the causes of increases environmental pollution. 14

OR

Discuss how to control the environmental pollution.

- (B) Fill in the blank by choosing the correct alternative : (any **three**) 3

- (1) _____ conducted researches the effects of high temperature and increase in rape and murder. (Anderson, Griffith)
 - (2) _____ is man-made pollution. (Waste, Rain)
 - (3) With a sharp stimulant _____ level of adjustment is required. (high, low)
 - (4) Industrial pollution is a _____ pollution. (man-made, natural)
- _____

MD-148

March-2019

B.A., (Repeater), Sem.-V

CC-303 : Psychology
(Psychology of Sex & Married Life-I)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) લગ્ન માટેની યોગ્યતાઓ વર્ણવો. 14
- અથવા**
- માનવજાતીયતાનાં શિક્ષણની જરૂરિયાત સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) એક-બે લીટીમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર) 4
- (1) લગ્ન માટેની પરિપક્વતા એટલે શું ?
- (2) લગ્નની કોઈપણ એક વ્યાખ્યા આપો.
- (3) પ્રજનન યોગ્યતાનો અર્થ આપો.
- (4) પ્રજનન યોગ્યતામાં કયો ઘટક મહત્વનો ભાગ ભજવે છે ?
- (5) લગ્નની પરિપક્વતાનાં કેટલા પાસાં છે ? ક્યાં ક્યાં ?
- (6) બાળકને કેટલી જોડીઓમાં રંગસૂત્રો વારસામાં મળે છે ?
2. (અ) પુરુષનાં બાહ્ય જાતીય અવયવોની રચના સમજાવો. 14
- અથવા**
- સ્ત્રીનાં આંતરિક જાતીય અવયવોની રચના સમજાવો.
- (બ) એક-બે લીટીમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર) 4
- (1) ડૉ. હન્ના સ્ટોન અને ડૉ. અબ્રાહમ સ્ટોન પુરુષનાં જાતીય અવયવોને કેટલા ભાગમાં વહેંચે છે ?
- (2) વૃષણનું મહત્વનું કાર્ય શું છે ?
- (3) સ્ત્રીમાં અંડપાત કેટલા દિવસે થાય છે ?
- (4) સ્ત્રીમાં જાતીય હોર્મોન્સ ક્યાં છે ?
- (5) પુરુષનાં જાતીય હોર્મોન્સ ક્યાં છે ?
- (6) સ્ત્રીનું સૌથી વધુ સ્થિતિસ્થાપક અવયવ કયું છે ?
3. (અ) સ્ત્રી-પુરુષ વચ્ચેનાં જૈવિક તફાવતો ચર્ચો . 14
- અથવા**
- ‘જાતીય ઈરણની પ્રબળતા’ અને ‘સંભોગની વારંવારતા’ – ચર્ચો.

- (બ) એક-બે લીટીમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) લગ્નજીવનમાં સ્ત્રી-પુરુષની ભૂમિકાની બાબતમાં કયો અભિગમ શ્રેષ્ઠ છે ?
 - (2) નબળા જાતીય સમાયોજનનાં કોઈપણ બે કારણો લખો.
 - (3) ભારતીય સ્ત્રીઓ વિશે 1978માં કોણે અભ્યાસ કરેલ છે ?
 - (4) સ્ત્રીઓમાં જાતીય પ્રતિક્રિયા અંગેનાં ખ્યાલો જણાવો.
 - (5) જાતીય સમાગમમાં પરસ્પરતા એટલે શું ?

4. (અ) જાતીય વિકૃતિનાં કારણો સમજાવો. 14

અથવા

લિંગ તાદાત્મ્ય અંગેની વિકૃતિઓ સમજાવો.

- (બ) એક-બે લીટીમાં જવાબ આપો. (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) પ્રચ્છન્ન રતિદર્શન એ શેનો પ્રકાર છે ?
 - (2) અપકામુક વ્યક્તિ એટલે શું ?
 - (3) વસ્તુરતિ એટલે શું ?
 - (4) અશિષ્ટ પ્રદર્શનવૃત્તિ એટલે શું ?
 - (5) સ્વપીડક જાતીયતા એટલે શું ?

MD-148

March-2019

B.A., (Repeater), Sem.-V

**CC-303 : Psychology
(Psychology of Sex & Married Life-I)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Describe the fitness for marriage. 14

OR

Explain the need for education in human sexuality.

(B) Answer in **one** or **two** lines : (any **four**) 4

- (1) What is maturity for marriage ?
- (2) Give any one definition of marriage.
- (3) Give the meaning of reproductive fitness.
- (4) Which factor play important role in reproductive fitness ?
- (5) How many factors are there in maturity of marriage ? Which are they ?
- (6) How many pairs of chromosomes are received by child hereditary ?

2. (A) Explain structure of Man's external sexual organs. 14

OR

Explain structure of Woman's internal sexual organs.

(B) Answer in **one** or **two** lines : (any **four**) 4

- (1) In how many parts the male sex organs divided by Dr. Hunna Stone and Dr. Abraham Stone ?
- (2) What is the main function of tests ?
- (3) At how many days ovulation takes place in woman's body ?
- (4) Which are female's sexual hormones ?
- (5) Which are male's sexual hormones ?
- (6) Which is the most flexible organ in female ?

3. (A) Discuss the biological differences between male and female. **14**

OR

Discuss 'Strength of Sex drive' and 'Frequency of coitus'.

- (B) Answer in **one** or **two** lines : (any **three**) **3**

- (1) Which is the best approach in role of spouse in marriage life ?
- (2) Give any two causes of poor sexual adjustment.
- (3) Who has studied in 1978 about Indian women ?
- (4) Give the concept about sexual response in female.
- (5) What is mutuality in sexual intercourse ?

4. (A) Explain the cause of sexual deviation. **14**

OR

Explain gender identified disorders

- (B) Answer in **one** or **two** lines : (any **three**) **3**

- (1) What is a type of Voyeurism ?
 - (2) What is Paraphilia person ?
 - (3) What is Fetishism ?
 - (4) What is Exhibitionism ?
 - (5) What is Masochism ?
-